

ŠTA KAŽU MLADI?

Rezultati ankete o stavovima mladih u Bosni
i Hercegovini

Anketu je provelo Vijeće mladih Federacije BiH povodom
obilježavanja Međunarodnog dana mladih 2020. godine

MEĐUNARODNI DAN MLADIH

Generalna skupština UN-a 1999. godine je proglasila 12. avgust kao Međunarodni dan mladih, a služi kao godišnje obilježavanje uloge mladih ljudi kao bitnih partnera u promjenama i prilikama za podizanje svijesti o izazovima i problemima s kojima se suočavaju mladi u svijetu.

Od 2000. godine do danas taj se dan kontinuirano obilježava, i to svake godine s drugom temom. Tema Međunarodnog dana mladih ove godine jeste Angažman mladih za globalno djelovanje. Svjetska populacija mladih nikada nije bila veća, a politička nestabilnost, izazovi na tržištu rada i ograničen prostor za političku i građansku participaciju doveli su do sve veće izolacije mladih u društvima.

I ove godine, na Međunarodni dan mladih, 12. avgusta nastojimo govoriti o pravnim, ekonomskim, socijalnim, obrazovnim, kulturnim i svim ostalim pitanjima s kojima se susreću mladi ljudi širom svijeta.

MLADI LJUDI U BOSNI I HERCEGOVINI

Mladi ljudi u Bosni i Hercegovini se susreću s mnogobrojnim problemima što nažalost za posljedicu ima njihov odlazak iz naše zemlje. Ti problemi se ogledaju u nemogućnosti zaposlenja, neusklađenosti obrazovnog sistema s tržištem rada, nesigurnim radnim mjestima i ono s čim se cijeli svijet suočava danas, a to je pandemija koronavirusa COVID-19.

Prema podacima dostupnim na zvaničnoj stranici Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, u BiH živi oko 777.000 mladih u dobi od **15 do 30 godina**, što predstavlja oko **21% ukupnog stanovništva**.

ANKETA ŠTA KAŽU MLADI?

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana mladih, 12. avgusta, Vijeće mladih Federacije BiH je odlučilo sprovesti anketu o stavovima mladih ljudi po različitim pitanjima, a koja su podijeljena u pet tematskih cjelina:

- Vrijednosti u koje vjerujem
- Obrazovanje i tržište rada
- Mladi i politika
- Mladi u digitalnom svijetu
- Mladi u svijetu aktivizma

Cilj ankete je da ukažemo na stavove mladih ljudi u Bosni i Hercegovini, usmjerimo pažnju na izazove, probleme i potrebe mladih ali i da oblikuje pravce djelovanja Vijeća mladih Federacije BiH u narednom periodu, shodno informacijama koje dobije od ispitanika.

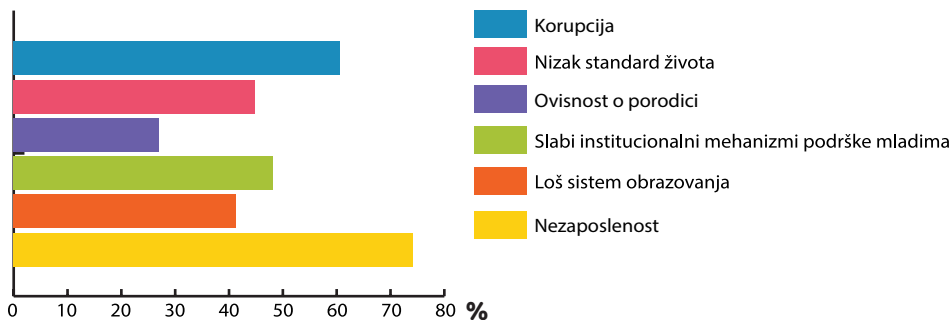
REZULTATI ANKETE

Anketni obrazac Šta kažu mladi? je za 5 dana (05-10.08.2020.) koliko je isti bio dostupan na internetu popunilo **332 mladih ljudi iz 94 lokalne zajednice** sa teritorije cijele Bosne i Hercegovine. Podaci su prikupljeni online, a sama anketa je distribuirana putem društvenih mreža. Ciljna skupina bili su mladi u dobi od 15-30 godina.

Rezultati ankete pokazuju da postoji jasna potreba za kreiranjem mehanizama i trajnih rješenja koja bi vodila poboljšanju ukupnog položaja mladih u BiH.

Na pitanje šta su to najveći problemi sa kojima se mladi ljudi suočavaju, nezaposlenost se i dalje javlja kao najveći izazov mladih ljudi u Bosni i Hercegovini, te to čak **74.1%** ispitanika navodi kao njihov primarni problem.

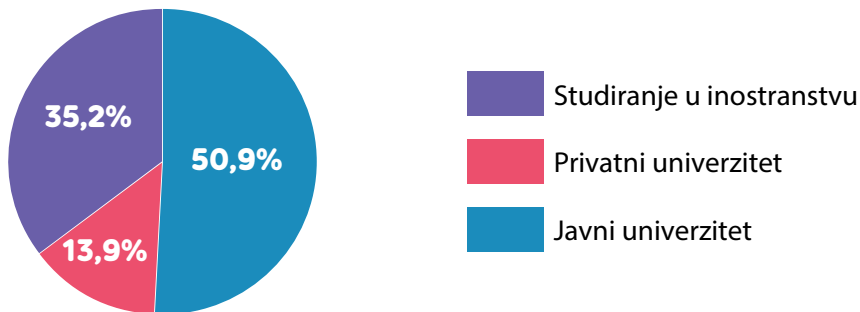
Odmah iza nezaposlenosti je korupcija koju kao problem vidi **60.5% mladih**. Njih **48.2%** kao problem prepoznaje slabe institucionalne mehanizme podrške mladima, **44.9%** nizak standard života, a **41.3%** loš sistem obrazovanja.

Odgovori mladih ljudi nas dovode do zaključka da se mladi ljudi suočavaju s različitim izazovima, krenuvši od obrazovanja, preko zapošljavanja i rada, do sigurnosti, socijalne zaštite i životnog standarda.

Iako su rezultati PISA istraživanja, koji su mjerili funkcionalno znanje, vještine i kompetencije učenika, odnosno njihovu sposobnost za rješavanje problema, nažalost pokazali jako loše stanje u obrazovnom sistemu Bosne i Hercegovine, čak **70.2%** ispitanika koji su popunili anketu smatra da u BiH može steći kvalitetno obrazovanje. Kada smo ih pitali za šta bi se odlučili da danas upisuju visokoškolske ustanove:

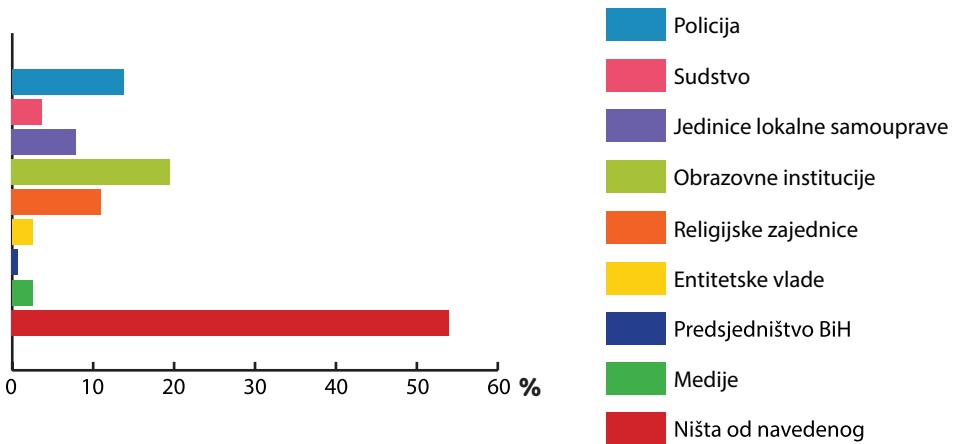
- **50.9%** bi se odlučilo za javne visokoškolske ustanove
- **13.9%** bi se odlučilo za privatne visokoškolske ustanove
- **35.2%** bi se odlučilo za studiranje u inostranstvu

Pitanje obrazovanja se uvijek povezuje i za kasnije snalaženje na tržištu rada, pogotovo ukoliko je nezaposlenost navedena kao primarni problem mladih ljudi u Bosni i Hercegovini. Čak **82.8%** mladih ljudi je spremno raditi poslove za koje nije školovano, a **53.6%** njih bi zbog traženja posla napustilo Bosnu i Hercegovinu. Ulazak Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju podržava **80.7%** ispitanika koji su popunili ovu anketu.

U bosanskohercegovačkom društvu postoje uvriježena mišljenja da je korupcija zastupljena u velikoj mjeri, da se posao dobije preko „štele“, da institucije ne rade adekvatno svoj posao...

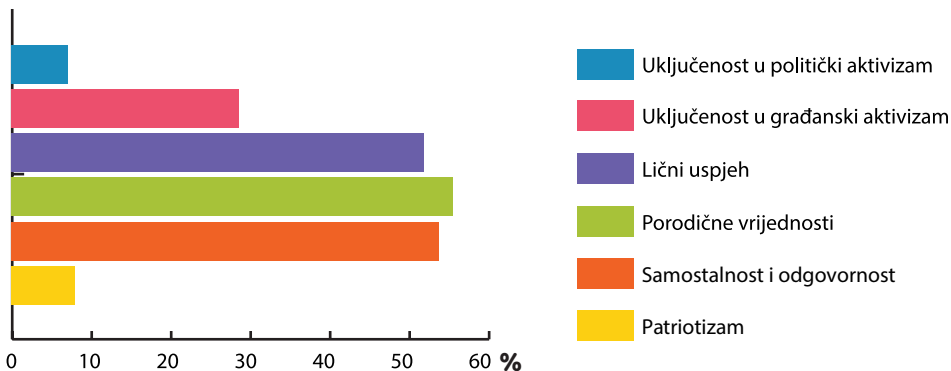
Kada smo mlade pitali da li vjeruju u institucije vlasti, čak njih **81.6%** se izjasnilo sa NE. Istovremeno, smo ih pitali u koga ipak imaju najviše povjerenja. Njih **53.9%** ne vjeruje bilo kakvim institucijama, a od onih u koje mladi imaju povjerenje prednjače obrazovne institucije sa **19.6%**, te policija sa **13.9%** i religijske zajednice sa **11.1%** povjerenja. **Najmanje povjerenja mladi ljudi su iskazali prema Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.**

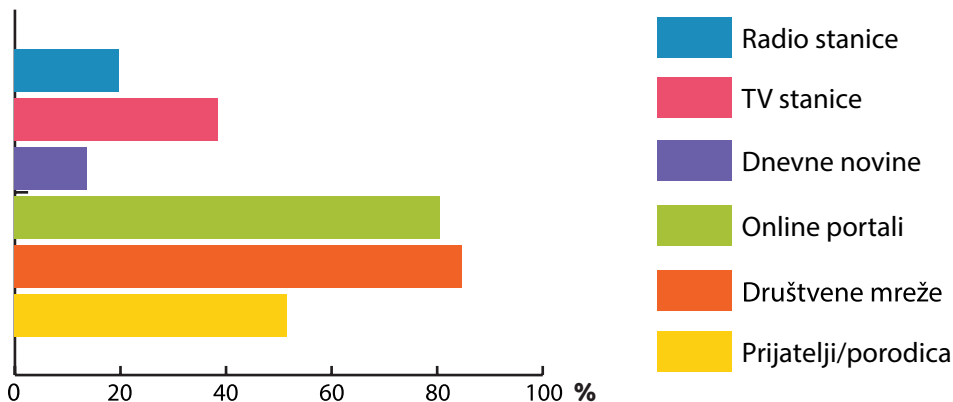
Kada je u pitanju politički život mladih ljudi u Bosni i Hercegovini njih 56.9% je izjavilo da je zainteresovano za politiku, **18.4%** je član, odnosno članica neke političke partije, dok čak **78.3%** ispitanika planira iskoristiti svoje biračko pravo na lokalnim izborima u novembru.

U životu mladih ljudi u Bosni i Hercegovini porodične vrijednosti su na prvom mjestu, te ih čak **55.4%** ispitanika stavlja u svoje primarne vrijednosti. Iza njih su samostalnost i odgovornost koji su bitni **53.6%** mladih, te lični uspjeh sa **51.8%**.

Mladi ljudi po rezultatima ankete pokazuju veliku zainteresovanost za aktivnosti na lokalnom nivou, prije svega uključivanjem u volonterske akcije, a stanje životne sredine je jedno od polja u kome pokazuju najveće interese.

Istovremeno, mladi ljudi navode da postoji nedovoljna informisanost mladih ljudi o različitim mogućnostima koje postoje. Smatraju (**njih 86.1%**) da mladih ljudi i informacija o njihovim aktivnostima nema u dovoljnoj mjeri u medijima, a informacije o dešavanjima oko sebe mladi ljudi najviše crpe putem društvenim mreža (**njih 84.6%**), online portala (**80.4%**), te od prijatelja i porodice (**njih 51.5%**). Iako nisu zadovoljni medijskim predstavljanjem mladih, **64.2%** naših ispitanika vjeruje da u Bosni i Hercegovini i dalje postoje slobodni mediji.

Primjetno je da živimo u digitalnom dobu, a problem sa COVID-19 pandemijom nas je mogli bismo reći još više uvukao u digitalni svijet. Sve veće prisustvo u digitalnom svijetu, online nastava, crpljenje informacija putem digitalnih alata doveo je i do toga da čak **31.3%** ispitanika kaže da je bilo izložebno nekom vidu digitalnog nasilja.

COVID-19 pandemija je istovremeno i apostrofirala potrebu za većim angažmanom mladih ljudi kroz volontiranje u lokalnim zajednicama. Prilikom volontiranja u protekloj godini je imalo **74.1%** naših ispitanika, a **66%** njih je upoznato da postoje zakonska rješenja u ovoj oblasti. Mladi ljudi su u velikoj mjeri uključeni i u rad omladinskih udruženja na lokalnom nivou. Čak **59.9%** naših ispitanika je na neki način angažovano u lokalnim omladinskim organizacijama, njih **23%** su uključeni u aktivnosti lokalnih vijeća mladih, odnosno omladinskih savjeta, a dva od tri ispitanika/-ice u Bosni i Hercegovini znaju da postoje zakonska rješenja u oblasti mladih i omladinskog organizovanja na teritoriji entiteta, odnosno Brčko distrikta.

UNITED
NATIONS
**INTERNATIONAL
YOUTH DAY**

2020
YOUTH ENGAGEMENT
FOR GLOBAL ACTION

Buka 10,
Sarajevo 71000
Bosna i Hercegovina
T: +387 (0)33 204 104
M: info@vijecemladih.ba
W: vijecemladih.ba

VIJEĆE MLADIH
FEDERACIJE BiH